

E-CO Energi AS
Postboks 1050 Sentrum
0104 OSLO

Alf Bjarne Hjelle

Vår dato: 05.08.2016
Vår ref.: 201600495-16
Arkiv: 317
Deres dato: 12.01.2016
Deres ref.:

Saksbehandler:
Katarina Eftevand
22959515/kace@nve.no

E-CO Energi AS – Aurland kommune, Sogn og Fjordane fylke - godkjenning av overordnet detaljplan for miljø og landskap for rehabilitering av damanlegg ved Aurlandsanleggene.

Vi viser til Deres brev datert 12.01.2016 vedlagt overordnet detaljplan for miljø og landskap for rehabilitering av damanlegg ved Aurlandsanleggene av 07.01.2016 (OMPL).

Saken er behandlet med hjemmel i vilkårene for miljø og landskap gitt i konsesjon til reguleringer og overføringer i Aurlandsvassdraget datert 26.09.1969, post nr.16 og 22.

Bakgrunn

Revidert forskrift om sikkerhet ved vassdragsanlegg har medført krav om utbedringer og ombygginger av flere dammer i Aurlandsanleggene. E-CO Energi AS har etter krav fra NVE gjennomført revurderinger og nye klassifiseringer viser at det er behov for rehabilitering av dammene i Aurlandsanleggene. To dammer har fått konsekvensklasse 4 (Viddalsvatn og Nyhellervatn). Dette er høyeste konsekvensklasse, og medfører betydelige ombygginger og behov for stein. I alt skal 13 damanlegg ved Aurlandsanleggene ombygges i perioden 2014 - 2023. Arbeidet med rehabilitering av dammer Vesterdalsvatnet og Langavatnet ble gjennomført i 2015 og arbeidet med Katla- og Kreklevatnet skulle gjennomføres i 2016. Norconsult AS har på oppdrag fra E-CO Energi AS utarbeidet en overordnet plan for miljø og landskap for rehabilitering av damanlegg ved Aurlandsanleggene (OMPL). OMPL vil etter NVEs godkjenning bli et styrende dokument for de planlagte tiltakene og E-CO Energi AS skal sende mer detaljerte planer knyttet til hver enkelt dam på seinere tidspunkt.

OMPL ble lagt ut til offentlig ettersyn og NVE har mottatt 5 uttalelser.

Vedtak

Med hjemmel i konsesjonen datert 26.09.1969 post nr.16 og 22 godkjenner NVE fremlagte overordna detaljplan for miljø og landskap av 07.01.2016 for rehabilitering av damanlegg ved Aurlandsanleggene, Aurland kommune.

Vårt vedtak forutsetter at fremlagte detaljplan for miljø og landskap er i samsvar med vilkår og forutsetninger gitt i konsesjonen.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Vedtaket omfatter ikke plan for sikkerhet av vassdragsanlegg i konsekvensklasse 1 og høyere etter damsikkerhetsforskriften som også skal være godkjent før anleggsstart.

Vilkår for godkjenning av detaljplan for miljø og landskap:

- Tiltakshaver skal sende detaljerte planer for hvert damanlegg til NVE for godkjenning.
- Arbeidene må gjennomføres i tråd med Klima- og miljødepartementets retningslinje for støy i arealplanlegging T-1442/2012
- NVE skal orienteres om når anleggsarbeidet starter, ved viktige og/eller kritiske faser ved byggearbeidet, og når anlegget blir satt i drift.

NVE vil følge opp anlegget med tilsyn.

Det kan fra NVEs miljøtilsyn bli stilt krav om ytterligere detaljering for alle deler av tiltaket. Slike planer skal godkjennes av NVE.

NVEs vurderinger

Vurdering av høringsinnspill

OMPL ble lagt ut til offentlig ettersyn og NVE har mottatt 5 uttalelser.

Aurland kommune har uttalt følgende i brev datert 11.03.2016: «*Konklusjon: Vi meiner den utarbeidde landskap- og miljøplanen er eit godt og grundig grunnlag for vidare handsaming. Viktige natur- og friluftsverdiar knytte til området er tillagt stor vekt ved utarbeidinga av planen. Det er viktig i prosessen vidare at det er nær dialog med villreinnemnda/-utvalet og at avbøtande tiltak vert gjennomført. Vi syner elles til uttale og tilrådingar frå fjellstyret og fylkesmannen som nemnt over.*»

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane har uttalt følgende i brev datert 01.03.2016: «*Fylkesmannen konstaterer at viktige natur- og friluftsverdiar knytte til området er tillagt stor vekt ved utarbeidinga av ein overordna detaljplan for ombygging av damanlegg i Aurlandsvassdraget. Vi vil likevel rå frå at det vert opna for steinbrot ved Vetle Grøna og ved eit tjern ved Store Vargevatnet. Det vil vere uheldig å gå inn med tunge inngrep i nye fjellområde med natur- og friluftsverdiar, når det finst alternative lokaliteter som allereie er påverka av inngrep.*»

Olav Grønsberg, representant for grunneiere på Låvi i Aurland har uttalt følgende i brev datert 28.02.2016: «*Me som har sau i område ved Vidalen har merka oss at det ikkje er skreve noko om eller teke omsyn til beitedyr og bruk av beite i detaljplanen. Vidalsdammen er nesten den einaste innfallsporten til beiteområde på vestsida av Vidalsdammen. Difor er det svært viktig for oss beitebrukarane at beitedyra vert teke omsyn til... Grunneigarane meiner og at det må lagast til fiskedammar i elva frå Vidalsdammen og forbi Ådnastølen. Dette for at dammane ikkje skal botnfryse og fisken døy ut.*»

Nordfjella og Fjellheimen Villreinsnemnd og Aurland Fjellstyre kom med omfattende uttalelser og NVE valgte i sitere her bare de avsnittene som handler om OMPL generelt.

Nordfjella og Fjellheimen Villreinnemnd har uttalt følgende i brev datert 14.03.2016: «*Villreinnemnda ser det som svært positivt at det er laga ein overordna plan, slik at ein kan sjå heile området, og den langvarige samla tidsperioden med anleggsarbeid i fjell, i samanheng. Dette gjer det og mogleg med avbøtande tiltak på overordna nivå, som t.d. GPS-merkinga E-CO hat lagt inn i planen. Villreinnemnda meiner det har vore ein god prosess bak planen. Me har vorte involvert i planarbeidet med orientering om planane og gjeve høve til innspel, og ser og at det i nokre tilfelle i planen vert synt til innspela våre...*»

Nokre av innspela gjeve i fellesskap frå villreinnemnda og villreinutvalet er ikkje teke omsyn til i planen. Stundom er føremoner og ulemper med ulike vurderte alternativ vurdert slik at andre moment er prioritert framfor villreinomsynet. Dette er då argumentert for i planen, der ein og evt. syner til vurderingar i fagnotatet. Men einskilde moment i innspelet vårt er ikkje nemnd i planen, det går i hovudsak ut på ynskje om å kunne ha eit ekstra tilsyn med dyreflokkane i felt, og særleg i perioden vår- og forsommar. Me gjer merksam på at villreinnemnda sjølv har ikkje ressursar til, og heller ikkje har i oppgåve jfr. Hjorteviltforskrifta, der nemnda har heimel, å kunne ha oppdatert kunnskap om kor rein oppheld seg. Me ser i fleire samanhenger offentlege vedtak som føreset at tiltakshavar har dialog med villreinnemnda i forkant av eit tiltak eller ein aktivitet for å avklare om det er dyr i området. Dette er ein føresetnad villreinnemnda ikkje ynskjer, me kan ikkje tilby ei slik teneste.

Villreinnemnda har ein direktedialog med E-CO angående spørsmåla om ekstra tilsyn med villreinen i felt. Dei vergar seg mot våre ynskje om å bekoste ekstra fjelloppsyn. Dei vil få god støtte frå GPS merkte dyr, så lenge desse er innafør mobildekning, og så lenge flokkane det er snakk om inneheld dyr med sender. Utover dette ynskjer dei å nytte eigne folk til å utføre overvakinga. Landskaps- og miljøplanane, både dei me tidlegare har hatt på høyring og den overordna planen, seier ikkje korleis denne overvakinga er tenkt gjennomført, kva tid / kor ofte ein vil kontrollere nærområda for rein og kva for område ein tenker at ein bør ha oversikt over...»

Aurland Fjellstyre har uttalt følgende i brev datert 11.03.2016: «...Landskaps- og miljøplanen er svært omfattende, og har mange vedlegg. Fjellstyret uttalar seg difor berre om dei delene av planen som gjeld tiltak i statsallmenningen, og som vedkjem interesser som fjellstyret er sett til å ta vare på. Slike interesser er først og fremst følgjande: beitedyr, jakt og vilt (i denne samanhengen særleg villrein) og fiske.

...

Det vert synt til at Aurland fjellstyre har fjelloppsyn i desse områda gjennom sommarsesongen, og at det bør etablerast ei ordning som nyttar seg av dette, og som tiltakshavar dekkjer kostnaden med. 1-2 oppsynsturar i veka, dvs. 6-8 timar i felt kring dei aktuelle anleggsstadene, vil truleg langt på vei vera tilstrekkeleg til å avdekka om det er rein i området. Fjellstyret stiller seg positivt til å leggja dette inn i fjelloppsynet sine arbeidsrutinar, dersom ein får gjennomslag for ei slik ordning. Føresetnaden er at tiltakshavar (E-CO) stiller økonomiske ressursar til rådvelde for å få gjennomført eit slikt opplegg.

...

Ei viktig sak for fjellstyre vil vera å få klårlagt om § 9 pkt. 5 i konsesjonsvilkåra for Aurlandsutbygginga vil slå inn ved denne omfattende damrehabiliteringa : **konsesjonæren er forpliktet til å dekke forsterket jakt- og fiskeoppsyn i anleggsperioden.** Etter fjellstyret si meining må det krevjast at tiltakshavar (E-CO) går inn og dekkjer kostnaden med eit forsterka oppsyn i anleggsperioden, dvs. frå og med 2016 til 2023, i samsvar med dette punktet i konsesjonsvilkåra.»

E-CO Energi AS har i brev datert 02.05.2016 kommentert høringsuttaler:

1. Aurland kommune – Når overordna landskaps- og miljøplan er endelig godkjent av myndigheter vil det bli sendt inn felles søknad om dispensasjon fra gjeldande LNF område/kommuneplan for aktuelle damanlegg.
2. Fylkesmannen i Sogn og Fjordane – Våre valg av steinbrudd er basert på utarbeidd mulighetsstudie der gjennomførbarhet er gitt et vektall basert på: a) tilpasning til anleggsdriften (intern egnethet for gjennomføring), b) forventet komplikasjonsgrad (eksterne komplikasjonsfaktorer).

3. *Olav Grønsberg - Oppsetting av gjerde og etablering av midlertidig ny veg med sankekve vil bli gjennomført i samband med anleggsdrifta på dette damanlegg (Viddalsdammen). Regulanten er villig til å gjennomføre biotop tiltak i dette vassdraget. Endelige planer vil komme på et senere tidspunkt. Tiltakene planlegges da i samråd med grunneiere og godkjennes av NVE.*
4. *Nordfjella og Fjellheimen Villreinnemnd – Generell kommentar: Overordna landskaps- og miljøplan (OLMP) gjelder kun for de damanlegg som krev stein til rehabilitering og behov for steinbrudd. Når det gjelder overvaking og registrering av villrein samt planlagt GPS merking ble dette avklart i arbeidsmøte i april 2016. På dette møte deltok representanter fra Nordfjella og fjellheimen Villreinnemnd, Aurland Fjellstyre, NINA og E-CO Energi. Her ble man enige om prosedyre for overvaking og registrering av villrein samt videre prosesser der konflikt oppstår. Arbeidsgruppe vil i utgangspunkt ha 2 årlige møter der høstmøte i november vil ha punkt på agenda som omhandler evaluering av året som har gått samt plan for neste års aktiviteter.*
5. *Aurland Fjellstyre – Vi viser til generell kommentar på høringsinnspel fra Nordfjella og Fjellheimen Villreinnemnd.*

...

Sett i fra regulanten sin side så mener vi at dette punkt i konsesjon (§ 9 punkt 5) er knytta til da anleggene ble bygget, og ikke gjelder for rehabilitering, se vedlegg 5/6. i underskjønn – etappe IV 9.juni 1980 har det vært en rettslig prosess og vurderinger på dette. Viser til arbeidsprosesser mellom E-CO, NVE og villreininteressene der vi har hatt og kommer til å ha fokus på stress/konflikt på villreinen i områdene hvor aktiviteten er. E-CO mener at vi har både erfaring og prosedyrer som skal ivareta spørsmålet rund villrein ved normale situasjoner. I prosedyren skal unormale situasjoner vurderes særskilt, noe som vi praktiserer. Møte 28.04.2016 (NVE, Fjellstyre, Fylkesmannen og Villreinnemnd) orienterte E-CO at vi har sammen med fjellstyre observert mye dyr i trassen fra Vesterdalstjern til Kreklevatn. Observasjonen sammen med aktiviteten framover og kalving medfører at vi ønsker bistand fra Fjellstyre. E-CO mener at hensyn til villrein handteres best på å ha gode prosesser og tett dialog mellom partene. Videre avtaler for utvida tilsyn spesielt i kalvingsperioder på det enkelte damanlegg tas opp når det oppstår et reelt behov, og gjennomføres ved direkte kontakt med Aurland fjellstyre, eller at dette planlegges i arbeidsgruppemøter.

...

Om valgte løsninger med bruk av bruddtjern for uttak av stein ved Vetle Grøna og Store Vargevatn blir godkjent, ønsker regulanten å nytte samme opplegg som det er vist til i «Sluttrapport fra bruddtjern Stolsvatn». Tjernet ble undersøkt høsten 2015, og det ble ikke fanget fisk. Om det trengs ytterligere undersøkelser før oppstart, er E-CO innstilt å utføre dette».

E-CO Energi AS har konsesjon til reguleringer og overføringer i Aurlandsvassdraget fastsatt ved kgl. res. av 26.09.1069. Regulanten er i gang med omfattende rehabiliteringsarbeid på flere av damanleggene i Aurland. Overordnet plan for landskap og miljø for rehabilitering av damanlegg ved Aurlandsanleggene (OMPL) gir etter NVEs vurdering et godt grunnlag for videre behandling av detaljerte planer knyttet til hvert enkelt damanlegg. Arbeidene er planlagt gjennomført i perioden 2016-2023. Det er allerede gjennomført rehabiliteringsarbeid på 4 damanlegg.

OMPL ble lagt ut til offentlig ettersyn og NVE har mottatt 5 uttaler som ble kommentert av regulanten i brev datert 02.05.2016. NVE er av den oppfatning at E-CO Energi AS har vurdert nøye hvilke løsninger som er best når det gjelder valg av steinbrudd. Vi mener at steinbrudd ved Vetle Grøna og ved et tjern Store Vergevatnet kan aksepteres og vil komme med mer detaljert vurdering i forbindelse med godkjenning av detaljplan for rehabilitering av dam Nyhellervatn og Store Vargevatn.

Aurlandsanleggene ligger i villreinområde og det er etter vårt syn lagt ned mye arbeid fra alle parter for å gjøre rehabiliteringsarbeidet så skånsomt som mulig. Vi mener videre at hensyn til villrein vil bli ivarettatt gjennom tett samarbeid mellom E-CO Energi AS, Nordfjella og Fjellheimen Villreinnemnd og Aurland Fjellstyre. NVE er også, sammen med E-CO Energi AS, NINA, Villreinnemnda, Aurland Fjellstyre og Villreinutvalet, med i arbeidsgruppe for GPS-merkeprosjekt for Nordfjella og Hardangervidda villreinområder. Arbeidsgruppen vil ha 2 årlige møter.

Vi noterer oss at Aurland Fjellstyre har sendt inn krav om forsterket oppsyn i forbindelse med anleggsarbeid på E-CO Energi AS sine damanlegg i Aurland datert 23.05.2016. Kravet ble også nevnt i høringsuttale fra Fjellstyre datert 12.03.2016. NVE vil ikke ta stilling til dette i godkjenningen av OMPL og vil svare på brev fra fjellstyret i annen korrespondanse.

NVE vil behandle detaljerte planer for hvert enkelt damanlegg på et seinere tidspunkt og mener at det er hensiktsmessig å avvente med å sette særskilte godkjenningvilkår knytt til gjennomføring av arbeidene til endelige planer er utarbeidet.

Vurderinger etter naturmangfoldloven

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 - 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. På den måten skal forvaltningen i sine vedtak redegjøre for og synliggjøre kunnskapen om og virkningene et tiltak vil få for naturmangfold, og hvordan den har kommet fram til resultatet i den konkrete saken.

Naturmangfoldloven § 8 sier at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologisk tilstand.

Naturmangfoldloven § 9 sier at når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger det en risiko for alvorlig eller irreversibel skade skal på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningsvedtak.

NVE mener det foreligger tilstrekkelig kunnskap om virkningen tiltaket kan ha for naturmangfoldet. Førre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 får dermed ikke anvendelse.

Etter § 10 skal påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Det planlagte arbeidet med damrehabilitering vil bli gjennomført på allerede berørte områder. NVE vurderer den samlede belastning som følger av anleggsarbeidet til å være moderat.

Etter § 11 skal tiltakshaveren dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. Planen konkretiserer de tiltakene som gjøres for å hindre og begrense skader på naturmangfoldet gjennom samarbeid med Aurland Fjellstyre og Nordfjella og Fjellheimen Villreinnemnd om overvåking og registrering av villrein. Regulanten har og planer om å gjennomføre biotopiltak i elva fra Vidalsdammen og forbi Ådnastølen. Kostnadene for dette dekkes av E-CO energi AS.

Den innsendte planen skal sikre at arbeidene blir utført på en god måte for å hindre skade på naturmangfoldet (jf. naturmangfoldloven § 12). Dette gjøres ved god avgrensning av anleggsområdet, forskriftsmessig sortering og håndtering av avfall og ved god istandsetting av de berørte områdene.

Etter at vurderinger av § 8-12 er foretatt mener NVE at også § 4 om forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer og § 5 som omhandler forvaltningsmål for arter er oppnådd.

Forholdet til annet lovverk

Plan- og bygningsloven

Tiltaket har konsesjon og er derfor unntatt fra byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven (pbl), forutsatt at det er i samsvar med lovens bestemmelser med tilhørende forskrifter, kommuneplanens arealdel og reguleringsplan. Dette følger av forskrift om byggesak (FOR 2010-03-26-488 - byggesaksforskriften) § 4-3 første ledd. Bestemmelsene i pbl om tekniske krav (§ 29-5) og krav til produkter til byggverk (§ 29-7) med tilhørende deler av byggeteknisk forskrift gjelder så langt de passer for nevnte tiltak.

Når anlegget er ferdig bygget, skal konsesjonæren sørge for at kommunen får tilsendt kartdata i egnet kartformat med alle fysiske anlegg slik at kartdata på enkel måte kan gjøres tilgjengelig.

Vi gjør oppmerksom på at tiltaket ikke må være i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Konsesjonæren er ansvarlig for dette, behovet for dispensasjon fra gjeldende arealplan må være avklart med kommunen før arbeidene kan starte. Konsesjonæren er også ansvarlig for at tiltaket gjennomføres i overensstemmelse med de bestemmelsene i pbl som gjelder for tiltaket og for gjeldende underliggende forskrifter.

Før anleggsarbeidet starter er tiltakshaver ansvarlig for å innhente nødvendige tillatelser etter annet lovverk.

Tilleggsopplysninger

Vi gjør oppmerksom på at tiltakshaver må sørge for å skaffe seg nødvendige privatrettslige rettigheter før anleggsarbeidene starter.

Anlegget er både for planlegging, bygging og senere drift underlagt bestemmelser om internkontroll i samsvar med *Forskrift om internkontroll etter vassdragslovgivningen (FOR 2011-10-28 nr. 1058 IK-vassdrag)*. Ved tilsyn på anlegget vil NVE se til at internkontroll etter denne forskrift er etablert.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. forvaltningsloven kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Ingunn Åsgard Bendiksen
avdelingsdirektør

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Aurland Fjellstyre
Aurland kommune
E-CO Energi AS v/Knut Helge Kjærvik
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane
Nordfjella og Fjellheimen Villreinnemnd
Olav Grønsberg
Sogn og Fjordane fylkeskommune